

Отже, для оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами малого підприємства використовують спеціальні показники: абсолютної та відносної фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, ділової активності, а також рентабельності активів та пасивів. Інформаційною базою для визначення ефективності фінансування підприємства є баланс підприємства.

Література

1. Вінц Ю. О. Удосконалення системи управління фінансовими ресурсами підприємства / Ю. О. Вінц // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2015. – № 3. – С. 270.

2. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): навч. посіб. / В. М. Опарін. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К.: КНЕУ, 2012. – 240 с.

3. Фінанси підприємств: навч. посіб. / О. Ю. Ніпіаліді, Н. І. Карпишин. – Тернопіль: Економічна думка, 2009. – 232 с.

4. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посіб. / М. Я. Коробов. – К.: «Знання», КОО, 2009. – 378 с.

Левентир В. В., ст. гр. ФСГм-21
Квасовський О. Р., к.е.н., доцент

КРИТЕРІЇ ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах ринкової економіки ефективне господарювання підприємства залежить від розроблення та використання оптимізаційних моделей для формування структури капіталу та їх практичного застосування. Адже формування структури капіталу на багатьох підприємствах здійснюється інтуїтивно, без належного аналітично-математичного обґрунтування.

Вирішення проблеми оптимізації вимагало врахування того, що, з одного боку, зростання частки позичкового капіталу збільшує фінансовий ризик, але, з іншого боку, високе її значення забезпечує зростання рентабельності власного капіталу підприємства.

Встановлення оптимальної структури капіталу передбачає таке співвідношення власних і позикових джерел формування капіталу підприємства, яке дозволяє повною мірою забезпечити зростання прибутковості власного капіталу.

Першим кроком оптимізації структури капіталу є визначення політики формування фінансових ресурсів, спрямованої на збільшення власних або позикових коштів. Проаналізувавши переваги і недоліки використання власного і позикового капіталу, можна зробити висновок про те, що вирішення цього питання залежатиме від особливостей формування та використання

прибутку, статутного та резервного капіталу, можливості залучення позикових коштів у кредитних установах та в інших суб'єктів господарювання, розміру й оборотності кредиторської заборгованості, а також загального фінансового стану.

Водночас, формування оптимальної структури капіталу повинно бути спрямовано на вирішення таких завдань: формування достатнього обсягу капіталу для забезпечення необхідних темпів економічного розвитку підприємства; створення умов досягнення максимальної прибутковості капіталу; забезпечення своєчасного задоволення потреби в капіталі; формування достатньої фінансовою гнучкості підприємства.

Для формування оптимальної структури капіталу доцільним є застосування таких методів:

1. Метод оптимізації структури капіталу за критерієм максимізації рівня прогнозованої фінансової рентабельності. Цей метод ґрунтується на багатоваріантних розрахунках рівня фінансової рентабельності при різній структурі капіталу. Остання виражається через такий показник, як ефект фінансового важеля.

2. Метод оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації вартості. Процес оптимізації базується на попередній оцінці вартості власного та залученого капіталу.

3. Метод оптимізації структури капіталу за критерієм фінансових ризиків. Цей метод оптимізації структури капіталу пов'язаний з процесом диференційного вибору фінансування різних складових активів підприємства.

В основі кожного з вищезазначених методів оптимізації структури капіталу лежить лише один конкретний показник: метод оптимізації цільової структури капіталу за критерієм максимізації рівня прогнозованої фінансової рентабельності дає можливість знайти лише оптимальну величину ефекту фінансового важеля; метод оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації вартості передбачає розрахунок показника середньозваженої вартості капіталу. Однак, оптимально великий рівень ефекту фінансового важеля визначає зростання рентабельності власного капіталу і водночас, як правило, призводить до погіршення фінансового стану підприємства. Формування оптимальної структури капіталу за критерієм мінімізації його вартості може призвести до втрати підприємством своєї фінансової стійкості. Адже вартість власного капіталу підприємства є вищою, ніж позикового, і звичайно політика формування фінансових ресурсів буде акцентована переважно на використанні залучених коштів. Але, на нашу думку, найбільш раціональним щодо досягнення оптимальності співвідношення структурних елементів капіталу підприємства може бути комплексна модель, яка ґрунтується на одночасній максимізації зростання рентабельності власного капіталу та мінімізації середньозваженої вартості капіталу.